

Korshæren

Kirkens Korshær nr. 4 • april 2011

TEMA: I udkanten

Udkantsdanmark er ikke et pænt ord. "Den rådne banan" lyder heller ikke rart. Bananen er udtryk for, at der er større fattigdom og mindre vækst, hvis man på et kort over Danmark tegner en banen, som former sig med den øverste spids i Nordjylland. Den strækker sig ned gennem Vestjylland. Krumningen bringer den gennem Sønderjylland via Als til Sydhavsøerne. Men vi skal lige hilse og sige fra Kirkens Korshær, at selv om der er problemer, så er der også gode menneskelige kræfter, som med stor energi gør en indsats for at hjælpe både lokalt og i resten af landet. Der er også i hovedstaden og i Østjylland lommer med mange fattige og socialt udatte. Frivillige kræfter i det, der betegnes som udkantsdanmark, gør en stor indsats for at hjælpe andre gennem deres arbejde i korshærs-kredse og genbrugsbutikker. Her ses genbrugsbutikken i Søllested på Lolland.

Indhold

Skarpe kanter og runde hjørner	side 3
Fra skole til slum	side 4
Udkantsbydel med problemer	side 7
Socialt udsatte eksporteres til udkantsdanmark	side 10
Fri os fra motorveje og fabrikker	side 12
Så er det heller ikke værre! ..	side 15
Nordjylland – udkant eller hvad	side 16
De Gule Sider	side 15
Adresseliste	side 23
Købere af modetøj støtter genbrugssalg	side 24
Støt gennem velgørehedspanelet	side 24

Forsiden: Den nedlagte skole i Glos-lunde på Lolland.

KIRKENS KORSHÆR

Nikolaj Plads 15 . 1067 København K

Åbningstid: kl. 8-16, fredag 9-13

Telefon 33 12 16 00

Girokonto 540-1429

kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Redaktion: Redaktør Poul Struve Nielsen,
Tlf. 4162 5552. poulstruvenielsen@kirkenskorshaer.dk
Helle Christiansen (ansv.)

De Gule Sider: Irene Søndergaard Friis og
Bent Friis, Vangvej 20, Vester Jølby,
7950 Erslev, Tlf. 9669 6400. bentfriis@karby.dk

Redaktionsudvalg: Olav Poulsen, Vibeke Lind, Lennart Bil-
lington, Sara Nørholm, Heiner Lützen Ank og redaktørerne

Korshærsbladet udkommer 10 gange om året i 5000
eksemplarer. Abonnement kan tegnes hos Kirkens Kors-
hær Pris 250 kr. Pensionister og studerende 125 kr.
Tryk: Tarm Bogtryk A/S.

*Eftertryk med kildeangivelse er tilladt
Læs mere på: www.kirkenskorshaer.dk*

KONTAKT:

Korshærscchef: Pastor Helle Christiansen.
Tlf. 3312 1600.
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Udviklingschef: Jesper Rønn-Simonsen.
Tlf. 33 12 16 00.
jrsimonsen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Administrationschef: Lene Andreasen
Tlf. 3312 1600.
lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Kampagneleder: Heiner Lützen Ank
Tlf. 2078 4257. heiner@kirkenskorshaer.dk

Informationssekretær: Vibeke Lind
Tlf. 4038 1051. vibeke@kirkenskorshaer.dk

Formand for landsstyrelsen: Stig Andreas Munch
Houvej 32, Lohals, 5953 Tranekær. Tlf. 6255 1264

Korshærskchef Helle Christiansen skriver:

Skarpe kanter og runde hjørner

Kantede mennesker er besværlige. Ustandselig støder deres kanter ind i omgivelserne. Rund som en rullesten glider man nemmere gennem tilværelsen. Uden at give anledning til anstød, men også uden at give anledning til bevægelse.

Kanter er nødvendige. Det er kanterne og de uens former, der kan føjes sammen, når de lægges rigtigt i puslespillet. Runde former kan ikke komme til at hænge sammen, men ruller ved siden af hinanden.

Kanterne er udfordrende, men nødvendige for at bevare bevægelse og dynamik. Liv. Runde hjørner glider man bare af på.

Ghettoerne breder sig

Det danske samfund præges af ghettoer. Trods mange advarsler fra kyndige mennesker fortsætter danskerne med at bosætte sig i områder, hvor der i forvejen bor andre, der ligner dem selv. Klædedragt og boformer, kulturelle og religiøse normer, indkomstniveau og bilmærke – i det alt sammen fremtræder vi som spejlinger af hinanden. I boligannoncer kan man klikke sig ind på en beskrivelse af det nabolag, man overvejer at flytte til og dermed sikre sig en samklang på så mange felter som muligt.

Går man en runde i en lomme i villakvarteret, kan man ved selvsyn få tendensen bekræftet. En bilforhandler fortalte mig engang, at når først en bilejer ved indgangen til en lomme har fået en ny bil i carporten, følger de andre i lommen efter i løbet af et år.

Ghettos påvirkning er stærk. Vi bliver rundere og mere ens, når vi bort tætt sammen. Vi sliber hinandens kanter af og ønsker hverken at stikke ud eller at stikke af. Der er tryk i at være i samklang med omgivelserne.

Behov for omsorg

Landets psykiatriske afdelinger har svært ved at rumme mennesker med dobbeltdiagnoser, det vil sige psykisk sygdom og misbrug hos samme person. De lader sig ikke passe ind og er urolige og ustyrlige. Hvis de får lov at blive indlagt, bliver de udskrevet meget hurtigere end patienter, der ikke har et misbrug. Til gengæld vender de tilbage som

patienter dobbelt så mange gange. Der er brug for plads og rum til disse kantede mennesker. Der er brug for omsorg sideløbende med den egentlige behandling, eller mere præcist: omsorg er en nødvendig del af behandlingen af psykisk syge misbrugere. Kirkens Korshær ser med bekymring på, at der nedlægges stadigt flere psykiatriske behandlingstilbud, hvor den længerevarende omsorg også er en del af tilgangen. I varmestuerne kommer mange mennesker, som kunne have haft glæde af den omsorgsfulde og længerevarende behandling, som både kunne omfatte deres sygdom og deres misbrug. I stedet lever de en forkommen tilværelse i ensom kamp med sind og krop.

Udkant

Det danske samfund har mange brudflader: sociale, økonomiske, aldersmæssige, kulturelle og geografiske. Mangfoldighed og forskelle er værdifulde træk i ethvert menneskeligt fællesskab – i varmestuen, i folketinget og i samfundet Danmark. Men tendensen går i retning af at skære det kantede fra og lukke det ude som et forstyrrende element i planlægning og orden. Kirkens Korshærs arbejde er på tværs af brud og skel at skabe og vedligeholde fællesskab og sammenhæng med den udtrykkelige forudsætning, at det kantede skal kunne rummes. Det gælder i det sociale, diakonale arbejde i de større byer, og det gælder i de mindre og mindste byer i de områder af Danmark, som kaldes udkant. Her er en af Kirkens Korshærs butikker måske et fortsat bevis på liv og mulighed for at være mødested for den lokale befolkning.

Et liv ud over kanten

Korset er en kantet form. Det stritter i alle fire verdenshjørner, kantet og fuld af modsætning. Hele Jesu liv var et liv på kanten. Hans foretrukne opholdssted lader til at have været udkantspalæstinias landeveje, hvor han traf sammen med alskens tilfældige mennesker.

Med påskekraft skærer korsets skarpe kanter ind i alt det døde og frigør livet.

Glædelig påske!

Bygningen ved siden af kirken er slemt forfalden. Engang var det landsbyens skole. Siden har den været vidne til misbrug og tvangsfjernelser.

Fra skole til slum

På Lolland har selv mennesker med store problemer og få penge råd til at bo

REPORTAGE: Det er en af de første dage i marts. Vinteren driller endnu. Det er koldt, og der ligger is på dammen mellem kirken og præstegården i Gloslunde.

Den nærmeste bygning er forfalden. Taget er ved at styrte sammen. Der er malet graffiti med sprøjtemaling. En bil uden nummerplader står i haven, som flyder med en masse andet skrammel. Man fristes til at spørge: Hvad var det dog, der skete?

For stedet er Lolland. Digterpræsten Kaj Munks fødeø, hvor hans lille anemone nød godt af sit skovkvarter, sin lune luft, sit fede ler.

I dag må øen finde sig i mindre rosede omtale og i at blive kaldt udkantsdanmark, den nederste krumning på den rådne banan og det, der er værre. Bygningen ved siden af kirken er landsbyens gamle skole. Da børnene blev samlet på en større skole, blev ejendommen overtaget af en læge, som både havde bolig og praksis i huset.

Det var en fin udnyttelse af den gamle landsbyskole. Ejendommen blev solgt videre et par gange mere. Men så gik det galt: En køber fra Jylland brugte den gamle skole som udlejningsejendom.

Resultatet er en ejendom, som ikke blot er i forfald. Den er

nærmest faldet fra hinanden.

Mens vi ved fra historien om Kajs Munks anemone, at den siden står og nikker "så sejersæl i Jyllands grus ukuelig og sikker trods ensomhed og gus," så går det ikke helt så nemt for mange af de mennesker, som af den ene eller anden grund flyttes fra et sted til et andet.

Den jyske ejer af den gamle skole lejede den ud til indflyttere. Nogle af de mennesker, der har boet i ejendommen, har også oplevet alvorlige nedture. Der går historier om kriminalitet, misbrug, prostitution og børn, som er blevet tvangsfjernet.

Eksport af mennesker?

– For en del år siden snakkede man om en eksport af socialt udstødte, om at de nærmest fik flyttehjælp. Det gør de vist ikke længere. Men det er klart, at et område som Lolland er attraktivt for mennesker, der ikke har mange penge, fordi husene er billige, siger Michael Foersom.

Han er nabo til det forfaldne hus og sognepræst i Gloslunde, Græshave, Dannemare og Tillitze.

På Lolland bor der mennesker med store problemer og få penge. Der er alkoholikere og stofmisbrugere, som bor langt

væk på landet, fordi det er billigt at leje en bolig. Også selv om det betyder, at de ikke har andet end alkohol og stoffer at stå op til. De visner bort i ensomhed.

– Men folk lader sig nok selv ”eksportere”, mener præsten.

På Lolland er der mange billige lejemaal, fordi så mange landbrug er nedlagt. Man kan købe et rimeligt godt hus til lidt over en million, og Michael Foersom har kendskab til en glimrende lejlighed på ca. 100 kvadratmeter, som lejes ud til 2.500 kroner om måneden.

– Der er ikke lejere nok til de tomme boliger her. Det er meget let i dag at få en lejlighed i Naskov. Dertil kommer boliger ude på landet, som der også er mange af. Det er ofte nedlagte stuehuse fra landbrug, siger han.

Samlingspunkter

Sognebørnene i landdistrikterne strømmer måske ikke ligefrem til kirken. Men den er et samlingspunkt. Der er stadig også andre aktiviteter at samles om.

– Dette er et pastorat med børnehave, skole til og med 6. klasse, brugs, forsamlingshus og plejehjem, fortæller Michael Foersom om Gloslunde, Græshave, Dannemare og Tillitze.

I nabopastoratet – Kappel, Langø, Vestenskov og Arninge – har de mistet skolen i august sidste år. Børnehaven og plejehjemmet bliver lukket i år. Præsten spørger:

– Hvordan går det så med købmanden, som ligger lige overfor skolen?

Han mener, at det er udkantsområdets store problem, at alt lukker. Det betyder også for tilflyttere, at ”risikoen” for at få beskæftigelse ikke er så stor.

Som eksempel på den skæbne, udviklingsinitiativer risikerer at lide i et udkantsområde, nævner han et projekt, Lolland kommune startede i nabopastoratet. Det var et energiforsøg, hvor man skulle fyre op med brint i forskellige huse.

– Dronningen var hernede for at åbne det. Men hvilke bygninger i nabosognet var det lige, man skulle fyre op? Det var blandt andet skolen og plejehjemmet. Nu er der kun en bygning tilbage at fyre op, og projektet er startet af de samme politikere, der lukkede skolen og plejehjemmet, siger Michael Foersom.

Flere slags tilflyttere

Han er også formand for Landdistriktetnetværk Lolland, som kæmper for landsbyernes bevarelse ved at prøve at samle folk i landsbyerne for at modarbejde al for meget centralisering.

I landsbylauget, som Michael Foersom er medlem af, er fire ud af fem tilflyttere: Tilflytterne er en lærer, en børnehavepædagog, en tidligere skoleinspektør og altså præsten. Den indfødte har været hjemmehjælper.

– Det siger måske også lidt om udkantsproblemerne, at

FOTO: POUL STRUYE NIELSEN

Michael Foersom konstaterer, at de færreste af hans tidligere konfirmander er kommet på gymnasiet, men de fleste har fået en uddannelse.

Lolland. Marts 2011.

det er os, som er kommet her, fordi vi fik stillingerne, som tager styringen. Men vi har også en forpligtelse. Sådan føler jeg det i hvert fald, siger han.

Præsten tilføjer, at i menighedsrådet er der til gengæld kun en enkelt tilflytter. Alle de andre er lokale! Han fortæller om udviklingen på øen:

– På Kaj Munks tid var der stor forskel på godsejere og landarbejdere. En ældre dame af landarbejderslægt sagde: ”Vi blev ikke regnet for det skidt, de trådte på.” Da hun så blev gift med en gårdmand, blev hun den, der virkelig tog sig af sine tjenestefolk, fortæller han.

Mange arbejdspladser

Tjenestefolk var der dengang.

– Der var mange store proprietærgårde og mange arbejdspladser på Lolland. Øllingsøe hovedgård har vel haft 30-40 ansatte dengang. I dag er der højst 3-4 mand. Og de har fået meget mere jord. Sådan er det med alle de store gårde, siger Michael Foersom.

Han konstaterer, at der ikke længere er den samme standsforskel.

– I dag siger alle ”du” til greven. Og næsten alle også til præsten.

Efterhånden som der var brug for mindre arbejdskraft i landbruget, fik lollikkerne arbejde på sukkerfabrikken, værftet i Nakskov og OTA, hvor de lavede havregryn.

– Men i 1985-86, lige da jeg kom hertil som præst, lukkede værftet. Så lukkede OTA. Der herskede pessimisme og stor arbejdsløshed. Men optimismen kom igen med Vestas, som

etablerede en vindmøllefabrik.

Men i 2010 besluttede ledelsen i Vestas at flytte produktionen til lande, hvor arbejdskraften er billigere. Fabrikken på Lolland skulle lukkes.

Nu ser lollikkerne så frem til, at den sydlige danske ø bliver forbundet med det nordlige Tyskland. Byggeriet af tunnelen til Tyskland kan give arbejdspladser på kort sigt. Og på længere sigt måske, fordi Lolland pludselig bliver et trafikknudepunkt, hvorfra det er nemt at komme til både Hamburg, Berlin og Stockholm.

Konfirmander

Når Michael Foersom i konfirmandstuen ser på fotos af de konfirmandhold, han har haft i tidens løb, ser han konfirmander fra helt almindelige hjem og nogle stykker fra familier, hvor han ved, det har været svært for børnene.

I dag er mange af de tidligere konfirmander håndværkere, som lever og virker i lokalområdet. Der er også en, som er lærer i Nakskov, en veterinærsygeplejerske og nogle social- og sundhedsassistenter. Nogle stykker er kommet på universitet. Og når de er rejst, har de gjort det grundigt. Der er flere, som bor i USA, Canada, New Zealand.

Alt i alt konstaterer han, at de færreste er kommet i gymnasiet, men de fleste har fået en uddannelse. Men der er også nogle, som er gået ned med flaget.

– Problemet er, at nogle af dem bliver her, selv om der ikke er arbejde for dem. Og når man står og ser på det, så er der også mange, der er gået ned med flaget, siger Michael Foersom.

PSN

Udkantsbydel med problemer

Havnbjerg ved Nordborg på Als er et tilflytterområde, hvor beboerne mangler netværk

REPORTAGE: Manden, som står på stien i Havnbjergcentret, tømmer sin øl og ryster flasken for de sidste dråber, inden han lægger den tomme flaske i tasken. Flasken kan byttes i Brugsen eller Aldi.

Han står ved siden af bygningen, som huser Kirkens Korshærs genbrugsbutik og værestedet Café 93 i Havnbjerg Centret ved Nordborg på Als. Der er mange faste gæster i cafeen. Det er det eneste sted, man kan gå hen i Havnbjerg – bortset fra de to bodegaer, Chaplin og Spar 2, som hedder sådan, fordi her engang lå en Spar købmand som jo så måtte være Spar 1.

Købmanden er lukket for længst. Men ud over de to bodegaer og Kirkens Korshær er her også en Dagli' brugs, en Aldi, et lægehus, et pizzeria og en smule liberalt erhverv.

Ellers består Havnbjerg af boligblokke, som ligner klassisk 1960'ere byggeri.

Det er et lokalområde i krise. Danfoss fyrede et stort antal medarbejdere for få år siden.

På en egn som Lolland er der ganske vist alvorlige sociale problemer. Men de mennesker, der bor på øen, har rod i lokalsamfundet generationer tilbage. Deres forfædre har arbejdet på gårdene, de har været en del af landsbylivet på godt og ondt. De kender hinanden på kryds og tværs. De har været del af fællesskaber og netværk.

Danfoss City

Tilflytterne på Nordals har kun været her en generations tid. De kommer ikke fra lokale landsbyer. De kom til Havnbjerg fra landsbyer alle andre mulige steder fra for at arbejde på Danfoss, som lavede hvervekampagner andre steder i landet for at tiltrække arbejdskraft. De kom fra Vestjylland og Nordjylland. De kom fra Fyn, Lolland og Falster. Der kom værktøjsmagere fra Schweiz, og der kom ingeniører fra Odense og København.

I begyndelsen var der både bager og banker, skotøjshandel og elektriker i Havnbjergcentret.

FOTO: POUL STRØVE-NIELSEN

Der er blevet gået til den på bodegaerne, lige siden centret blev bygget først i 1960'erne, husker Kirsten Christiansen og Birgit Schultz fra Kirkens Korshærs butik og cafe, Genbrugsen og Café 93, i Havnbjerg.

230 af Boligselskabet Danbos 1500 lejligheder i Havnbjerg står tomme.

Det var så multietnisk et samfund, som danskere nu kan skabe. Sprogligt har området altid været en slagmark mellem sønderjysk, alsisk, tysk og rigsdansk.

Hvis man dengang havde haft samme forhold til engelsk som nu, kunne et kompromis have været at kalde byområdet Danfoss City. For Danfoss er den eneste fællesnævner. Mellem 1950 og 1960 kom der på grund af Danfoss' ekspansion 1000 tilflyttere til Nordals hvert år.

Kirsten Christiansen fra Café 93 er selv tilflytter. Men hun er assimileret ind i det lokale miljø, for hun kom hertil, da hun blev gift med en alsing. Det gælder også lederen af genbrugsbutikken, Birgit Schultz.

Nye problemer

– Der kommer stadig nordjyder i cafeen. Mange af dem var sådan nogle ”her kommer vi” typer. Der er blevet gået til den på bodegaerne, lige siden centret blev bygget først i 1960'erne, husker de to kvinder fra Kirkens Korshærs butik og cafe.

Begge har haft arbejde på Danfoss. Kirstens mand var der også, mens Birgits mand var post. Uden Danfoss havde der ikke været noget Havnbjerg.

En række afskedigelser på Danfoss i de senere år præger hele lokalområdet.

– Det bliver aldrig det samme igen. Alle de mennesker

kommer ikke ind igen. Der bliver måske nogle vikariater, siger Birgit Schultz.

Boligselskabet Danbo i Nordborg går ifølge Jydske Vestkysten allerede i år i gang med at rive 183 boliger ned på Egevej i Havnbjerg. Samtidig har det kriseramte boligselskab planer om at rive yderligere 143 lejligheder ned på Lærkevej i Nordborg. Det vil angiveligt ske i 2013.

For tiden er 230 af selskabets 1500 lejligheder tomme. De mange tomme boliger vil betyde et tab på 25 millioner kroner over fire år, fra 2008 og indtil udgangen af i år.

Gamle problemer

Cafeen blev åbnet i 1993 på initiativ af den daværende præst, Lene Johansen.

– Der var så mange selvmord i området. Dengang havde man også fyret på Danfoss. Mange af de mennesker, der kom her, var tilflyttere og manglede det familiemæssige bagland. Så stod de der alene. Enten var det druk, eller de gik bare ned med flaget, fortæller Kirsten Christiansen.

Præstens oprindelige ide var at starte en selvhjælpsgruppe. Men rodløst eller ej, så var lokalsamfundet for lille til at kunne rumme det. Man ville ikke sidde og blotte sine følelser for hinanden.

I stedet blev cafeen åbnet som et alkoholfrit alternativ til bodegaerne. Det har fungeret lige siden. Genbrugsbutikken har finansieret cafedriften, og medarbejderne i cafe og genbrug kan bakke hinanden op. Der kommer også mennesker, som både handler i butikken og får en tår kaffe i cafeen.

– Vi kunne godt mærke det, da der var fyringer på Dan-

foss omkring 1990. Det skabte store sociale problemer i lokalsamfundet, siger Kirsten Christiansen.

Et tilholdssted

Hun fortæller, at mange hjem blev opløst. Flere børn har rigtig mange bedsteforældre. Tilflytterne til det multietniske øsamfund er blevet plantet i deres nyopførte boligblokke i en tid, der har været præget af opbrud. Ægteskaber er blevet opløst, familiestrukturen har ændret sig. Med årene flyttede mange enlige mødre med børn til, fordi der var ledige lejligheder til rådighed i Havnbjerg.

– Sådan er tiden jo. Så kommer folk ind på en arbejdsplads. De bliver fyret. Og derefter er der måske i bedste fald et vikariat at få i ny og næ. Der er ingen sikkerhed. Ingen klippe at stå fast på. Det svæver alt sammen, siger Kirsten Christiansen.

Hun er glad for, at cafeen sikrer de mennesker et tilholdssted.

– Der er ikke andre steder i nærheden, hvor man uforpligtende kan gå hen, sætte sig og få en snak. Der kommer ikke så mange med et alvorligt misbrug. Men der er derimod mange ensomme mennesker, som har behov for at snakke, fortæller hun.

Kirsten Christiansen synes også, det er vigtigt at få med, hvor positivt, det er, at gæsterne hygger sig i cafeen, hvor der også er strikkeklub engang imellem. Lørdag formiddag mødes ca. 20 mennesker til morgenkaffe, rundstykker og morgensang.

Desuden opstod der i forbindelse med tilflytningen til Havnbjerg og et rigt foreningsliv med idrætsforening, revy og læsekredse.

PSN

FOTO: POUL STRUVE NIELSEN

Café 93 er det eneste sted, hvor man uforpligtende kan gå hen, sætte sig og få en snak.

Hvis der er bedre adgang til uddannelser i udkantsområder, bliver der færre arbejdsløse, mener Jonas Schytz Juul fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Socialt udsatte eksporteres til udkantsdanmark

Uddannelse er vejen ud af fattigdom, siger chefanalytiker fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

BAGGRUND: Der foregår en "eksport" af socialt udsatte grupper fra "vækstdanmark" til "udkantsdanmark", konkluderer Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i en rapport.

Værst står det til på Lolland. Næsten 11 pct. af de 36-40-årige i Lolland kommune hører til de udsatte grupper. Samtidig viser det sig, at blot 5 pct. af dem, der boede i kommunen som 15-årige, er endt i den udsatte gruppe som 36-40-årige. Der er altså sket en væsentlig tilflytning af udsatte til Lolland.

Et tilsvarende mønster viser sig for andre kommuner, hvor der bor mange udsatte. For eksempel Morsø.

Ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd er det et kendetegn ved "udkantsdanmark", at der bor relativt mange udsatte grupper. Det er personer i de arbejdsdygtige aldre,

som mere eller mindre permanent er uden for arbejdsmarkedet.

De udsatte grupper er defineret som førtidspensionister, ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere og personer på revalidering.

– En meget vigtig del af årsagen til, at socialt udsatte vælger at bosætte sig i udkantsområder, er prisniveauet på boliger. Mennesker, der er socialt udsatte, har bedre mulighed for at leje på Lolland end i Rungsted, siger chefanalytiker Jonas Schytz Juul, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Som eksempel nævner han, at der blandt de unge i Rudersdal er mange, som får en uddannelse. De bliver boende, og flere veluddannede flytter til.

– Lolland er blandt de kommuner, som modtager nye borgere, som er på kontanthjælp. Der er ikke nogen arbejdspladser. Folk, som tager en uddannelse, kommer ikke tilbage, når de har studeret fortæller han.

Øget ulighed

Analysen viser, at udkantsområderne både ”producerer” flest udsatte og har flest udsatte boende som voksne. Der er dog en tendens til, at de udsatte grupper i højere grad klumper sig sammen i udkantsområderne som voksne, end når man ser på hvor mange, der boede i kommunerne som børn.

– Når de stærke flytter væk, og udsatte grupper flytter til ”udkantsdanmark,” er det ikke blot et problem for udkantsdanmark, men for hele landet. Hvis de ressourcestærke bliver ved at udvandre fra udkantsdanmark, og de udsatte grupper bliver ved at flytte dertil, vil det øge den geografiske ulighed i Danmark. Polariseringen mellem landsdelene vil øges, mener Jonas Schytz Juul.

– En vigtig del af løsningen er at få flere unge i uddannelse – også børn fra udsatte familier, der i dag er bosat i udkantsdanmark, siger han.

Polarisering

Han mener, at ved at bekæmpe fattigdom, hindrer man også polariseringen i samfundet.

– Det bedste vil være, at alle kommer i beskæftigelse. Alle vores analyser viser, at hvis man har arbejde, kommer man ud af fattigdom. Du kan stort set ikke være fattig i Danmark, hvis du er fuldtidsbeskæftiget, siger Jonas Schytz Juul.

Han understreger, at der er folk, som bare ikke kan arbejde, og at regeringens politik med nedsatte sociale

ydelse for særlige grupper ikke bringer disse tættere på arbejdsmarkedet.

– Regeringen bruger kun pisk overfor dem, der har svært ved at finde et job. De bliver fattige, når der skæres i ydelserne. Når det gælder de velstillede, lokkes der til gengæld med guleroden. De får 50 milliarder i skattelettelse. Det er en politik, som er med til at øge uligheden i samfundet, siger han.

Forskel i uddannelse

Det er de dårligst uddannede, som er hårdest ramt af arbejdsløshed. Det er dem, det går ud over, når vindmøllefabrikanter flytter produktionen til Kina og slagterierne flytter produktionen til Tyskland.

– Omkring 20 procent får ingen uddannelse efter folkeskolen i dag, og det er for mange. Næsten 30 procent af en ungdomsårgang får ikke en uddannelse på Lolland. På den lange bane er løsningen, at alle får en uddannelse udover Folkeskolen. Det er væsentligt for at skabe arbejdspladser. Hvis udbuddet af kvalificeret arbejdskraft er tilstede, kan jeg ikke se, hvorfor virksomheder ikke skulle flytte til Lolland, siger Jonas Schytz Juul.

Han uddyber, at det også er det, der ligger i regeringens målsætning om, at 95 procent skal have en uddannelse. Men regeringen er langt fra opfylde sin målsætning.

– Det bedste vil være, hvis der er en ungdomsuddannelse inden for rækkevidde. Hvis man er fra en familie, hvor forældrene er ufaglærte, vil det altså være op ad bakke at skulle sidde tre kvarter i en bus hver vej frem og tilbage mellem hjemmet og uddannelsesstedet, siger han.

Chefanalytikeren fremhæver, at det er også vigtigt, at der er en ordentlig, billig kollektiv transport.

PSN

FOTO: POUL STRUVENIENSEN

Himmerland. Marts 2011.

Fri os fra motorveje og fabrikker

Hele Danmark behøver ikke ligne strækningen mellem Randers og Kolding, siger Jens Smærup Sørensen

INTERVIEW: I bogen "Mærkedage" beskriver forfatteren Jens Smærup Sørensen, hvordan en familie med alle dens forgreninger mister tilknytningen til deres himmerlandske landsby Staun, mens Danmark skifter fra at være et landbrugsland til et industriland.

Han beskriver, hvordan landområderne fra at være det økonomiske omdrejningspunkt i Danmark udvikler sig til udkantsområder med tomme boliger, hvor landboerne er flyttet fra for at bo og arbejde i byerne.

Selv har han bosat sig i et villakvarter i udkanten af Nykøbing Mors langs kysten til Sallingssund. Her kommer samtalen med Korshærens udsendte rundt om både familien, samfundet og historien. Det første spørgsmål er: *Hvorfor har du tildelt Tiden så aktiv en rolle i "Mærkedage"?*

– Tiden er en skæbnebestemt måde at se det på. I virkeligheden ligger der bag det hele nogle politiske beslutninger og en økonomisk udvikling. Siger Jens Smærup Sørensen.

Fra centrum til udkant

Han ser det som en afgørende brik i udviklingen for det lokalområde, hvor han selv bor, at Agger Tange ved Thyborøn lukkede i 1100-tallet, så det ikke længere var muligt at sejle fra Limfjorden og ud i Vesterhavet.

– Det forandrede det her område og gjorde det til en udkant. Hvis du ser på Vestervig Kirke i Thy i dag, er den på størrelse med en domkirke. Det er en treskibet kæmpekirke. Der var planlagt et kæmpe kloster her – og også ved Vitskøl i Himmerland. Det var et centralt område i landet med rødder tilbage i vikingetiden, hvor man sejlede ud gennem fjorden.

– Men så lukker Limfjorden, og man opgiver klosterbyggerierne. Tilbage er lidt sildefiskeri i Nibe og Løgstør, men der er ikke meget udvikling, for infrastrukturen betyder nu, at det er blevet et udkantsområde.

– I 1825 gennembrydes kanalen. Derfor er Thisted en betydelig havneby i dag, og Struer er en industriby. Der blev endda anlagt jernbane til Thisted. Men så kommer der en stor havn i Esbjerg, og op i vores tid bliver den centrale jernbanedrift lagt i Østjylland, og Ålborg bliver den altdominerende by, siger Jens Smærup Sørensen.

Hele Danmark behøver ikke blive lavet til et industriområde. Gør noget af landet til noget andet, siger Jens Smærup Sørensen.

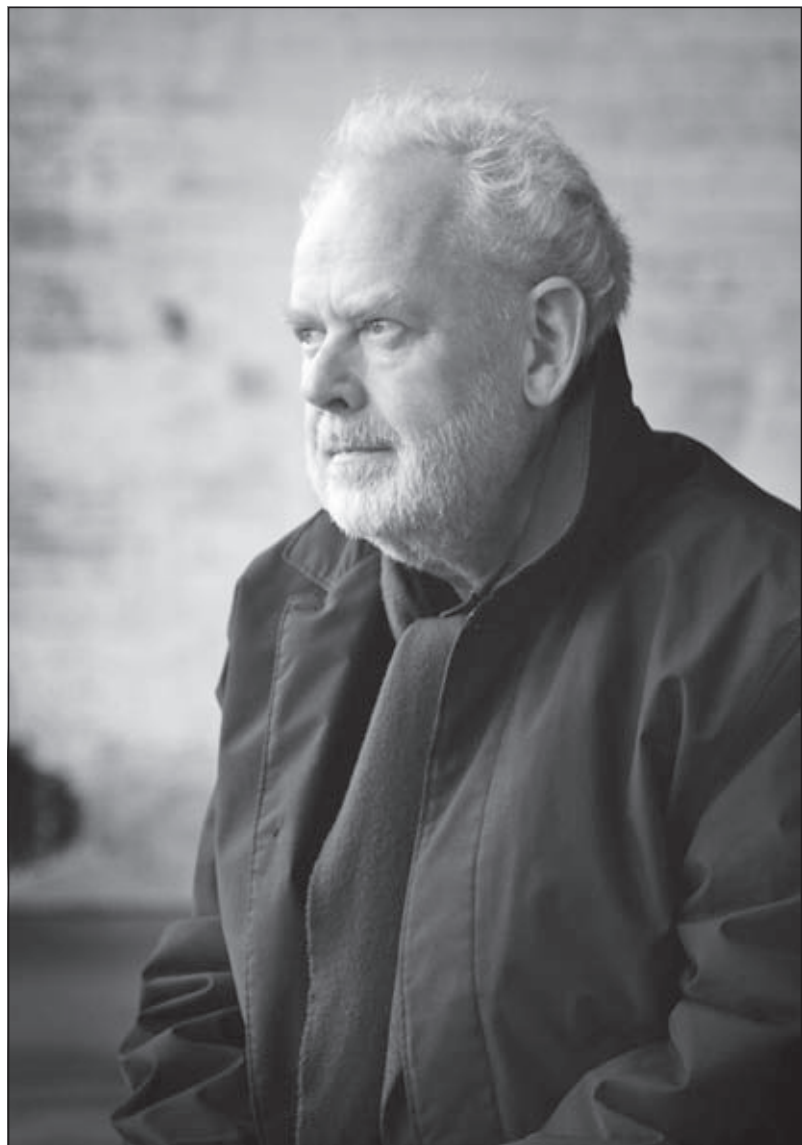
Mest øde i Danmark

Det er hans forklaring på, at det område, hvor han bor – Thy, Mors, Salling og Han Herred – i forhold til infrastrukturen er det mest øde område i Danmark. Nordpå er der motorveje til Hirtshals og Frederikshavn. Her er der kun jernbanen til Thisted.

Så det er mennesker, der driver Tiden?

– Naturen spiller også ind. Agger Tange var et vilkår. Men ellers skyldes det en række politiske beslutninger og en generel drift mod København. Vestjylland med heden blev betragtet som noget, der lå langt væk, mens landet østpå sejrede. Dermed blev det forsømt. Nogle mener, at oprøret mod og mordet på kong Knud i Albani Kirke i Odense i 1086 vendte kongemagtens interesse fra Jyl-

FOTO: KLAUS HOLSTING FOR GRØNDAL

”For 1960 var jo også det år da landsbyen måtte vige sin plads som den vigtigste by i landet. Hvor landbruget for første gang ikke længere var et større erhverv end alle de andre tilsammen. Hvor Staun som et samfund og en verden i sig selv gik under, for så småt, og som alle andre landsbyer, at blive til en afsides og forhutlet lille bebyggelse i den globale metropol.”

Jens Smærup Sørensen om Staun i ”Mærkedage”

land. I Hans Kirks ”Fiskerne” dør en gammel mand, og da han ligger på det sidste siger han: ”Det var os, der slog kong Knud ihjel”.

– I dag understreger regionernes opdeling ”udkantsdanmark.” De ligger som bånd ned gennem Jylland. Kommunesammenlægningen interesserede ikke Anders Fogh Rasmussen – men Lars Løkke fik lov at lave den.

Anders Fogh Rasmussen har ellers udtalt sig pænt og engageret om din bog ved en prisuddeling?

– Det der bondedanmark har Anders Fogh Rasmussen sagt farvel til. Og det bondedanmark er jo også væk.

– Det er kun nogle få procent af befolkningen, der lever af landbruget. Økonomisk har landbruget stadig vægt i kraft af effektiviteten og maskinerne. Der er tale om et erhverv, der var dominerende engang – og vel stadig er det økonomisk. Men det må ikke gå ud over naturen og det land, vi lever i. Så vi må støtte landbruget på en anden måde end ved at lade dem blive ved med at svine naturen til. Limfjorden ligner ikke sig selv, som den så ud for 50 år siden.

– Nu, vi er nået så vidt, må vi tage konsekvensen, siger Jens Smærup Sørensen.

Udkant, ja tak!

Når han nu sidder i sin stue en af de sidste vinterdage og kan nyde udsigten til fjorden gennem de nøgne bøgetræer, så siger han helst ”ja tak” til at være i et udkantsområde – som selvfølgelig også er centrum for han tilværelse, om end beliggenheden er noget perifer set fra København. Og i modsætning til de fleste erhvervsfolk og politikere fra områder langt fra hovedstaden, så ønsker han faktisk ikke store investeringer, som trækker fabrikker og store arbejdspladser til.

– Vi lever i et udkantsområde. Sådan må det godt blive ved at være. Det er helt afgørende, at hele Danmark ikke bliver lavet til et industriområde. Gør noget af landet til noget andet!

– Der er ikke brug for flere motorveje. Hele Danmark behøver ikke ligne området mellem Randers og Fredericia, siger Jens Smærup Sørensen.

Danmark som en helhed

Som eksempel nævner han, at Jammerbugt, Fjerritslev og Skive kommuner alle konkurrerer med hinanden om at tiltrække nye industrivirksomheder.

– Vi skal betragte Danmark som en helhed og lave landsplanlægning. Som man før havde byplanlægning. Ikke alene konkurrerer kommunerne lokalt. De rige kommuner sender deres bistandsklienter herover. Vi har landets billigste huse. For relativt få midler kan folk huses her.

– Men som i byerne skal man sikre alle de sammen servicefunktioner. Så lille er vores land – så det er det rimeligste. Så burde man måske i virkeligheden nedlægge kommunerne. De fører en håbløs konkurrence mod hinanden.

Hvad skal man så leve af?

– Se nu på Mors. I 1960’erne var her 30.000 mennesker, nu er der 21.500. Der bliver færre. Man kunne løse nogle af problemerne i Danmark ved at gøre det muligt at dyrke landbrug for folk, der har lyst. Man skal selvfølgelig ikke give landmændene lov til at svine. Men man kan give folk adgang til jorden ved at sikre en relativt billig jordleje. Der er jo stor interesse for landbrugsuddannelsen

– Landbruget skal jo fortsætte. Så må man se: Hvad kan man bruge området til? Turisme. Der kan flyttes institutioner til landdistrikterne, som vil ligge godt i de omgivelser. For eksempel store uddannelsesinstitutioner. Man kan skabe campusser, foreslår Jens Smærup Sørensen.

Tiden

Han beskriver, hvordan Tiden frigør mennesket, både økonomisk og fra sociale bånd. Tiden har givet friere karrierevalg og friere seksualitet. Men frigørelsen har også en bagside. Dels bliver der ikke stor forskel på mennesker. Dels er det også en frigørelse fra et fællesskab.

Det fællesskab kan vi mennesker måske slet ikke undvære?

– Velstanden betyder, at samfundet har råd til frie men-

”Der er nu ingen som helst grund til, at I skulle blive sammen for gårdens og arvefølgens skyld, jeres unge mennesker henter jeg alligevel til byen til andre formål, og jeg har for nylig åbnet for etableringen af nye ejerforhold i form af anparts- og aktieselskaber også i landbruget! Og der er ingen grund til I koners frygt for at I ikke kan forsørge jer på egen hånd, jeg skaber dagligt tusinder af arbejdspladser netop for jer kvinder, ja, også lige heromkring.”

Jens Smærup Sørensen om Tiden, som han lader tale og optræde som en aktiv figur i ”Mærkedage”

nesker. Vi er født ind i maskinen. Vi er forbrugere hele livet. Hvis vi også i en periode bidrager til produktionen, kan vi gøre hvad vi vil.

– Vi er fri for andre menneskers bånd. Men også for deres interesse for os. For deres ansvar. Det er ikke alle, der kan fungere i sådan en kæmpemæssig økonomisk maskine.

– Der var mange problemer på landet for bønderne – også med fattigdom.

– Men folk, der ikke duede til så meget, kunne finde en plads. De duede til fællesskabet. Man ville måske sige: ”Ham der duer ikke til meget. Men han bor her. Han er også et menneske. Vi hører alligevel sammen.”

– Nu bor vi mere i reservater med folk, der ligner os. Vi bor i områder med mennesker, der ligner os selv. Så er der reservater for folk, der ikke kan være andre steder, der hvor de nu bliver smidt hen. Det kan være til betonslummen. Det kan være til Mors, siger Jens Smærup Sørensen.

Nye vilkår i verden

Det kommer han ind på i sin nyeste bog, ”Phase”. Den handler om en verden, hvor personerne ikke tænker på, at det kan være anderledes.

Hvad er der sket med de gamle dyder?

– Sådan noget som at vi ikke havde skilsmisser på landet?

– Halvdelen af befolkningen levede af landbruget op i 1950’erne. Det er en økonomisk ting. Vi er mange, der har forladt landbruget i 1960’erne. Men landbruget er heller ikke det samme. Landmanden er også blevet en moderne dansker med de samme ønsker og forhåbninger til tilværelsen.

– Det gamle bondeliv handlede om at overdrage noget til næste generation. Nu handler det om at få så meget som muligt ud af tilværelsen hver især. Hvis vi overdrog noget, ville samfundet jo gå i stå.

– Den meningssammenhæng – at forstå døden som noget naturligt. Det med at dø med fred i sindet, fordi man overdrager noget til den næste generation. Den er der ikke mere. Nu har vi efterhånden fantasier om at blive 100 til 150 år og forlænge vores liv.

– Vi er den samme slags mennesker. Vi ønsker det bedste for vores børn – det, tror jeg, har altid været noget biologisk. Men troen på at overdrage noget – udover fundamentale menneskelige kvaliteter – den er der ikke.

– Hver generation modtager verden på vilkår, man ikke har kunnet forudse, siger Jens Smærup Sørensen.

En plads i tilværelsen

I ”Mærkedage” er der en person, som ikke spiller en stor rolle og ikke hører til i nogen gren af de familier, der beskrives. Raymond Sørensen hedder han. Raymond kommer fra fattiggården, men han har arbejdet sig op og har skabt sig et pænt indtjeningsgrundlag uden at være landmand og eje jord.

Han hænger stadig ud med de andre fattiglemmer, hjælper dem, inviterer dem hjem, viser omsorg for dem – og drikker sig fuld sammen med dem.

Hvorfor gør han det? Hvorfor sørger han ikke bare for sig selv og bliver forretningsmand, lige som Mads Skjern fra Matador?

– Raymond Sørensen er på vej til at blive et moderne menneske lidt før tiden. Han knokler med ting som en entreprenørtype. Handler med forskellige ting.

– Men han er bundet af stedet og måden, man plejer at tænke på. Han er forpligtet overfor folk. De andre fattiglemmer er jo hans familie. Han prøver at bryde ud af et mønster. Vel også ved at drikke sig fuld.

– Alle kom ind byerhverv i 1960’erne, og de fleste danskere klarer sig jo.

– Der er et lille mindretal, som ikke kan tilpasses. Der er en del mænd, som lader tilværelsen ligesom gro op omkring sig. Men de er nok ved at uddø.

– Mangelen på uddannelse er noget af det, der skaber den slags problemer med, at man ikke har hjemme nogen steder. Man finder ikke en plads i tilværelsen. Man finder ikke noget arbejde, siger Jens Smærup Sørensen.

I dag, hvor vi ikke hører til et bestemt sted, er det afgørende altså at få en identitet gennem et erhverv. **PSN**

FOTO: POLU STRUBE NIELSEN

Mors. Marts 2011.

Så er det heller ikke værre!

Borgmesteren i Morsø kommune er træt af al den jammer

INTERVIEW: Jo, der er socialt udsatte familier, som flytter til Mors, fordi det er et billigere sted at bo. Ja, der er sociale nomader, og der er langt til et uddannelsessted for de unge.

Men der er også smukt på Mors, arbejdsløsheden er ikke højere end så mange andre steder, og en helt almindelig familie har faktisk 190.000 kroner mere til rådighed om året end en tilsvarende familie på Frederiksberg.

Så Morsøs borgmester Lauge Larsen (S) klynker ikke. Vist er der problemer. Men:

– Man kan få indtryk af, at vi er et socialt udsted, når man læser i de landsdækkende aviser. Men sådan oplever vi det ikke selv, siger han.

Lauge Larsen bekræfter, at der tidligere har været store problemer med nomadefamilier, som blev eksporteret til Mors, hvor de oprindelige hjemkommuner har sparet mange penge ved at sende problemer til udkanten. Men sådan er det ikke længere.

Nomadefamilier

– Problemet er blevet markant mindre. Vi har 35-40 såkaldte sociale nomadefamilier i kommunen. Men der er også en strøm den anden vej af misbrugere, som gerne vil bo i en stor by, for der er man mere anonym. Så det er ikke så enkelt. Problemet er ikke så stort, som det bliver gjort til, siger Morsø Kommunes borgmester.

Han understreger, at det ikke er for at være naiv og optimistisk, og han erkender, at det har givet et slemt økonomisk smæk til kommunen, at slagteriet og møbelfabrikken lukkede med tabet af en masse arbejdspladser til følge.

– De ufaglærte er ramt af finanskrisen. Men vi er et håndværker- og produktionssamfund uden statslige arbejdspladser, så vi er vant til at klare os selv, siger Lauge Larsen.

Borgmesteren synes tit, folk fra Sjælland er kommet til Mors og har sagt: I har de der store sociale problemer.

– Men de er ikke større end i Thisted, Skive, Jammerbugt og Lolland. I perioden 2004 - 2009 er der flere med førtidspension, der har forladt Mors, end der er kommet til. Vi er 21.500 indbyggere, og så er der altså grænser for, hvor voldsom en belastning 35 nomadefamilier udgør, mener han.

FOTO: MORSØ KOMMUNE

– Man kan få indtryk af, at vi er et socialt udsted, når man læser i de landsdækkende aviser. Men sådan oplever vi det ikke selv, siger Lauge Larsen, borgmester i Morsø Kommune.

På Mors har de også oplevet flere tilfælde, hvor familier flyttede til kommunen, fordi børnene var i fare for at blive tvangsfjernet der, hvor familierne kom fra. Men her har kommunerne strammet op, så alvorlige problemer, der går ud over børnene, ikke længere kan skjules.

– Der er bedre journalføring, og i dag starter man sagerne med det samme. Hvis der er en sag, går familieafdelingen ind i den lige med det samme. Kommunen går straks ind og laver en paragraf 50 undersøgelse. Man kan ikke udsætte en tvangsfjernelse ved at flytte, siger Lauge Larsen.

Ungdomsuddannelser

Han tilføjer, at folk fra Mors i dag også arbejder i Århus, Ålborg, Thisted, Skive og Viborg. Selv om der lukker virksomheder på Mors, betyder det ikke, at alle bliver arbejdsløse. I pendlersamfundet er det blevet lidt sværere at sige, hvem der bliver ramt.

Det er med slet skjult stolthed, at borgmesteren fortæller, at Morsø nu er på en 26. plads blandt de 98 danske kommuner på listen over hvor mange, der får en ungdomsuddannelse. Det er pænt, når man tager i betragtning, at der er ringe traditioner for uddannelse, og at der er 30 km til en teknisk skole.

– Det er først de senere år, vi er nået derop. Det skyldes, at familierne ”sparker” mere til børnene for at få dem til at tage en uddannelse, mener Lauge Larsen.

Han kunne godt tænke sig, at der var bedre muligheder for at få en erhvervsuddannelse på Mors. Men borgmesteren står inde for, hvad man kan læse på kommunens hjemmeside:

”Hvis du vælger at flytte til Mors, vælger du et liv med mange muligheder. Mors er tæt på resten af Danmark, når du vil det. Og trukket tilbage i ro og tryghed, når du har brug for det.”

PSN

Indsamling i udkanten? Medlemmer af Korshærsrådet i Brønderslev Arne Hansen, Inger Nielsen, Gerda Kaa og Jane Madsen sælger Kirkens Korshærs lodsedler på gaden.

Nordjylland – udkant eller hvad?

Brønderslev er nærmest en forstad til Aalborg – Nørresundby betegnes som en blindtarm på storbyen

REPORTAGE: Hvis man skriver ”Brønderslev” i Google, får man udover Brønderslev kommune, Brønderslev Bibliotek og meget andet også et valg, der hedder ”Brønderslev sagen”.

De artikler, der kommer frem under ”Brønderslev sagen” er ikke rar læsning. Der er tale om groft seksuelt misbrug af og vold mod børn i en familie i Brønderslev. Den sag vil for altid være knyttet til navnet på byen og kommunen

– ligesom Tønder aldrig slipper af med at være knyttet til sagen om den mindreårige pige, der blev udsat for seksuelt misbrug.

I Brønderslev har de forsøgt at slippe af med det dårlige ry ved at henvise til, at familien kom fra Lolland og kun havde boet et halvt år i Brønderslev.

Siden har Det Sociale Nævn da også fastslået, at Lolland skal betale de ca. fem millioner kroner, det koster at anbrin-

ge familiens otte børn uden for eget hjem. Den afgørelse har Lolland Kommune så anket. Der kommer en afgørelse senere på året.

Uanset om sagen skal hedde Brønderslev sagen eller Lolland sagen, så er det en rigtig udkantssag med en familie, der er så hårdt ramt socialt, som det overhovedet er muligt – og som er flygtet eller blevet eksporteret mellem danske kommuner. Fra udkant til udkant. Eller?

For udkant er faktisk ikke det ord, der lige falder dem ind i Brønderslev, hvis man spørger på de kanter. Her kan beboerne bedre forliges med at få at vide, at de bor i en forstad til Aalborg, som kun ligger godt 20 minutters kørsel væk ad en motorvej næsten uden trafik.

Stigende antal gæster i varmestuen

I Kirkens Korshærs varmestue, Fristedet, er der et stigende antal gæster. I dag kommer der omkring 80 faste brugere.

Mange af de nye brugere er henvist af kommunens misbrugsteam. Lederen af Fristedet, Helle Toftegård Nielsen, vurderer, at det i højere grad skyldes, at de kommunale medarbejdere er blevet bedre til at pege på Kirkens Korshær som en mulighed, end at der er kommet flere misbrugere i Brønderslev.

– De ensomme hører også under vores brugerklintel. Nogle gange er det mennesker, som kommer her, fordi de

mangler noget netværk. Ikke nødvendigvis ældre mennesker, det kan også være yngre, fortæller Helle Toftegård Nielsen.

– Jeg har rigtig mange samtaler med folk, der ikke har andre steder at læsse det af, siger hun.

Desuden løser Kirkens Korshærs det behov, der er for at støtte folk, som søger hjælp i det uoverskuelige kommunale system.

– Når nogen bliver hjemløse, kommer de her. Så ved de, at jeg kan hjælpe dem på en eller anden måde. Jeg hjælper dem med at formidle en kontakt til sagsbehandleren. Enten ringer de selv, mens jeg sidder ved siden af, eller også ringer jeg og siger: Vi skal have gjort et eller andet, fortæller Helle Toftegård Nielsen.

Frivillige kræfter

Provst i Brønderslev Yvonne Nielsen Alstrup oplever en større åbenhed i Vendsyssel, hvor hun har været præst i syv år.

– I Hillerød, hvor jeg kommer fra, var det svært at være troende. Man blev næsten mistænkeliggjort. Her er der en helt anden og langt større opbakning til kirken. Og der er mange frivillige hænder, som er parate til at hjælpe, siger hun.

Der er også mange frivillige involveret i korshærsarbejdet

FOTO: POUL STRUBE NIELSEN

Ensomhed er det største problem for brugere i varmestuen i Brønderslev, fortæller Helle Toftegård Nielsen.

Poul Martin Michno fortæller om en bruger i varместuen i Nørresundby, som ikke har været i Aalborg i 10 år – der er tale om en rejse på et par hundrede meter fra varместuen.

i Brønderslev. Og der gives også en hånd med for at hjælpe Kirkens Korshærs landsarbejde. En gruppe fra det lokale korshærsråd solgte således lodsedler i gågaden i Brønderslev.

Når nu Brønderslev omtales som en forstad til Aalborg, så hedder den del af Aalborg kommune, som man rammer først, når man kommer fra Brønderslev, Nørresundby.

Her føler man sig til gengæld lidt som udkant, viser det sig, når man spørger i Kirkens Korshær varместue i Nørresundby, som ligger lige ved broen til Aalborg.

– Vi ligger med det ene ben ude i udkanten. Og så er vi en del af udkanten i forhold til Aalborg. Folk går ikke meget over den bro. Dem, der kommer her, er fra Nørresundby, siger Poul Martin Michno, som er leder af Kirkens Korshær i Nørresundby.

Blindtarm

I forhold til Aalborg er der i Nørresundby somme tider en oplevelse af at være en slags blindtarm.

– Al handel, alle butikker, er flyttet til Aalborg. Men det vil også være sket, hvis der lå en stor og en meget lille by ved siden af hinanden i Midtjylland, siger Poul Martin Michno.

Han tilføjer, at en tur over broen – det er vel højst et par hundrede meter – for nogle af brugerne i varместuen er en dagsrejse.

– En af vores brugere har ikke været over broen i 10 år.

Der er en som, når han ringer til kommunen for at tale med sagsbehandleren, siger: ”Jeg skal bare snakke med hende, der har med Nørresundby kommune at gøre,” fortæller han.

Infrastruktur

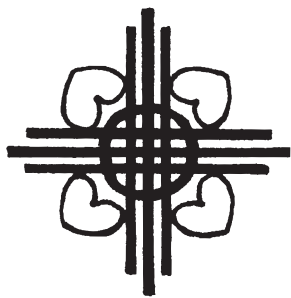
Poul Martin Michno bor selv i en forstad til Hirtshals. Det må være en udkant?

– Jeg er rigtig glad for at bo i udkantsdanmark. Jeg er glad for, at jeg ikke bor i storbyen. Det er bare den måde, man siger det på. Man kan godt sige udkant på en god måde. Det er da dejligt at sidde ude på kanten og se solen gå ned, siger han og tilføjer:

– Udkant er et ord, man har heftet på en proces, der har været i gang i mange år. Det er jo infrastrukturen, der afgør, om et sted er udkant eller ej. Når jeg bor i Hirtshals kigger jeg kun mod Aalborg, for hvad skal jeg i Frederikshavn?

Han mener, at det er afgørende, at det sociale arbejde når ud til hele landet.

– Ikke at der er brug for nødhjælp til lokalsamfundene i stil med ulandshjælp. Men der er ting, der skal drives af det offentlige – også ude i lokalområderne langt fra bycentrene. Der skal være kommunale kontorer, der skal være transport, der skal være sundhedsydelse. De tunge, tunge problemer med misbrug og al mulig anden råddenskab er også i udkanten, lige som de er i storbyen. Så servicefunktionen skal bare være der, siger Poul Martin Michno. **PSN**

2. sektion

Nr. 4 • April 2011 • Redigeret af Irene Søndergaard Friis og Bent Friis

I ER RENE

Påske er kristenhedens største fest. Igennem fire dage fejrer vi verdenshistoriens største drama. Det gentager vi i mindre format hver eneste søndag ved menighedens gudstjeneste. Vi arvede påsken fra jøderne, der fejrede den til minde om udvandingen fra Ægypten. Dengang Jahve skabte sig folk. Som jødefolket dengang blev frelst ved offerlammets blod på sine dørstolper, frelses den kristne ved Kristi blod udgydt hin Langfredag på romernes foretrukne torturretskab, når det gjaldt oprørere og slaver, korset.

Fra gammel tid er nadveren selve gudstjenesten. "Gør dette til ihukommelse af mig", havde Jesus sagt. Ikke til minde om Jesus som afdød person, alene. Men til ihukommelse af Jesus Kristus som den opstandne, han, der er til stede og handler lige her og nu. Og situationen er en videreførelse af det måltid, som fandt sted hin aften før påske i Jerusalem, dengang.

Når de første menigheder samledes til aftensmåltid, brød de brødet, som Herren havde lært dem. Det var apostlen Paulus den første til at fortælle videre om. Det gjorde han i sit første brev til menigheden i Korinth. Den beretning er selve grundlaget for indstiftelsesordene, vi bruger i vores nadverritual.

Til beretningen om det allerførste nadvermåltid føjer evangelisten Johannes en ny: Under måltidet gav Jesus sig til at vaske disciplenes fødder. (Joh. 13) Ganske håndgribeligt forkynder Herren på den måde, hvad diakoni er, og at den er en uadskillelig del af menighedens gudstjeneste. Fra måltidet med Herren skal vi gå styrkede ud til den dagligdag, som vi har, hver især. Der skal vi øve diakoni i den sammenhæng, der er vores, på den måde, vi nu kan det, hver især. Diakoni udgår fra påsken. Diakoni udgår fra alteret, fra fællesmåltidet med Herren og hans andre tjenere.

Apostlen Peter – ja, han hed egentlig Simon – havde Jesus selv givet tilnavnet Peter, der betyder klippe. Han var til en begyndelse noget skeptisk overfor det, han oplevede: "Herre, vasker du mine fødder?" Han anerkender Jesus som sin herre. Herren skal ikke tjene. Han skal tjenes, det ved dog enhver. Men det var også før, der var tænkt på demokrati og ligestilling i køn og civil status. Men Jesus, Herren påtog sig den opgave, som i almindelighed var den ringeste slaves i de dage. Det

SUNDBY KIRKE, MORS

er en lille kirke, der ligger med udsigt over Limfjorden mod Thy og Thisted. Den er romansk (fra 1100-tallet) og bygget af (ekstra) lange kvadre. Særpræget er det, at buen til apsis engang er muret til, så der blot er en lille døråbning ind til det, der vel har været brugt som "præsteværelse". Men muren er sat med muresten, så den er gammel (1300-tallet?). Altertavle og prædikestol er fra 1600-tallet. BF

begreb disciplen ikke en pind af, naturligvis. Men i vor Herres rige går det ikke nødvendigvis i overensstemmelse med vores begrebsverden.

Gudstjenesten er himmerige på jorden: Midt iblandt os er Guds rige, skriver Grundtvig i salmen (DS 320). I det rige holder Herren selv måltid med os. Og under det måltid påtager han sig den ringeste tjeners skikkelse.

Det har været sagt, at nadveren efterhånden har fået en stedmoderlig behandling i vores gudstjeneste, fordi den finder sted så tit, at dens specielle karakter af måltid forfalder. Og der er peget på de husgudstjenester, der finder sted engang imellem forskellige steder, f.eks. i private hjem. Husgudstjenesten er et "rigtigt" måltid, hvorunder ordene fra den første nadver bruges.

For mange år siden var jeg med en dansk delegation til KFUMs verdensrådsmøde i Kampala, hovedstaden i Uganda. Om søndagen var der gudstjenester i forskellige kirker i byen. Men vi danske enedes om i stedet at holde en lille andagt med nadver på et af vore værelser. En norsk og en finsk deltager spurgte, om de måtte være med. Og det måtte de, naturligvis. Vi læste dagens tekst fra salmebogen, og så holdt vi nadver efter ritualet. Med boller og saftevand fra køkkenet. En deltager sagde bagefter: "Der tog du mig, ligegodt. Jeg går ellers aldrig til alters, når jeg går i kirke." Nadveren er jo kun for de særligt indviede eller fromme, synes opfattelsen at være. Nej, nadveren er for alle døbte, uanset rang og stand og fromhed eller ikke-fromhed. Det var en slags kortfattet husgudstjeneste, vi holdt.

Her kommer Johannesevangeliets beretning om fodvasken ind i billedet. Da Jesus har overbevist sin discipel om det rigtige i, at Herren vasker hans fødder, vil disciplen vaskes over det hele! Men nej, I skal ikke i bad, *for I er alle rene*. Dette er vigtigt. Vi er rene, når vi er sammen under Herrens ord. Det sørger han selv for, når han får lov at vaske vore fødder. Men et mysterium, det er det!

Glædelig påske

BF

SKÆRTORSDAG

En gangbar mønt – et stykke brød,
som Jesus rækker frem,
er livet i hans bitre død
for dig, Jerusalem.

Det runde brød betyder alt,
når mørket bryder frem.
Med det har Jesus selv betalt
for dig, Jerusalem.

Se, livet i en drues saft
kan lokke blodet frem.
Nu deler Jesus livets kraft
for dig, Jerusalem.

Vi sidder ved det samme bord,
Vi bærer brødet frem
og løfter kalken på hans ord
til dig, Jerusalem.

Nu er det os, der sammen tror,
tilgivelsen når frem.
Når han er vært ved vores bord,
er vi Jerusalem.

*Jens Simonsen, Sennepsfrøet, Salmer.
Forlaget Tuxedo.*

TRO OG TILLID – trods...

Tro og tvivl følges ad.

Og tvivl på, om Gud findes, om Gud er kærlighed, om Gud kan stå bag denne verden, som vi kender den, det er ikke en modsætning til troen på Gud, men en naturlig del af den.

Tvivlen udelukker ikke én fra fællesskabet i kirken. Tværtimod! Kirken er netop stedet, hvor både vores tro og tvivl kan komme til orde i gudstjenester såvel som i samtaler. Hvor vi kan vende denne side af livet med hinanden.

Men kirken er også et sted, hvor man kan erfare tro og tillid. Erfare, at uafhængigt af, hvor man selv er med sin tro og tvivl, så bliver man troet på, som et værdifuldt menneske for Gud, vist tillid som hans frivillige medarbejder og betroet medansvaret for hinanden og verden og kærlighedens udbredelse på jorden.

Sognepræst Anette Rask Sørensen.

HERREN OG SIMON

Han kom så til Simon Peter, og Peter sagde til ham: »Herre, vasker du mine fødder?« Jesus svarede ham: »Hvad jeg gør, fatter du ikke nu, men senere skal du forstå det.« Peter sagde: »Aldrig i evighed skal du vaske mine fødder.« Jesus svarede: »Hvis jeg ikke vasker dig, har du ikke lod og del sammen med mig.« v9 Simon Peter sagde til ham: »Herre, så ikke kun fødderne, men også hænderne og hovedet!« Jesus sagde til ham: »Den, der er badet, behøver ikke at få vasket andet end fødderne, men er ren over det hele. Og I er rene; dog ikke alle.« Han vidste nemlig, hvem der skulle forråde ham; derfor sagde han: I er ikke alle rene.

Johannesevangeliet kap. 13.

VAR VI DER, DU OG JEG?

”Sæt, jeg havde været til stede i mængden”, siger Søren Kierkegaard, ”jeg kan ikke tro om mig selv, at jeg skulle ha’ været til stede for at deltage i forhånelsen. Men sæt nu, at de omkringstående blev opmærksom på mig, at jeg ikke deltog – oh, jeg ser allerede disse vilde blikke, hører skriget: ”Slå ham ihjel – eller deltag i folkets sag!” Forbarmende Gud, så havde jeg vel deltaget i forhånelsen – for at frelse mit liv!”

”Det var den tredje time, da de (da vi) korsfæstede ham.” Men han sagde: ”Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør.” Han er mit håb – mit eneste håb – ham, der beder for sine fjender, og dermed også for mig.

Nej, det var ikke specielt onde eller egoistiske folk, der bragte Jesus på korset.

Det var almindelige mennesker som du og jeg. Og så var det for øvrigt slet ikke deres eller vores vilje, der skete. Det var Guds. Han ville selv op på det kors. Langfredag var hverken en ulykke eller et nederlag, men en sejr. Vel blev han knust – men det ville han også. Han ville ved sin død sone alle vore synder og redde os fra den fortærende vrede.

Den levende, sande, hellige Gud – det er ham, der vredes over al synd, men som også bærer den. Som et påskelam måtte han ofre sin egen Søn for alverdens synder. Anden mulighed fandtes ikke.

Sognepræst Jørgen Pedersen.

SOM DEN GYLDNE SOL

Som den gyldne sol frembryder
Gennem den kulsorte sky
Og sin stråleglans udskyder,
Så at mørk og mulm må fly,
Så min Jesus af sin grav
Og det dybe dødens hav
Opstod ærefuld af døde
Imod påske-morgenrøde.

Thomas Kingo 1698 (DS 227, v.1)

HAN ER OPSTÅET

Da de kom ind i graven, så de en ung mand i hvide klæder sidde i den højre side, og de blev forfærdede. Men han sagde til dem: "Vær ikke forfærdede! I søger efter Jesus fra Nazaret, den korsfæstede. Han er opstået, han er ikke her. Se, dér er stedet, hvor de lagde ham! Men gå hen og sig til hans disciple og til Peter, at han går forud for jer til Galilæa. Dér skal I se ham, som han har sagt jer det!"

Markusevangeliet kap. 16.

GERRIG OG GAVMILD

Almægtige evige Gud,
du som troner i din himmelske herlighed,
fuld af moderlig kærlighed;
du lod ikke din herlighed og kærlighed
forblive lukket inde i himmelen,
men du tog en tjeners skikkelse på
og blev mennesker lig,
for at dele hele din herlighed
med al din skabning,
og kærligt favne hvert et menneske.
Vi lever af din herlighed og kærlighed.
Hele kloden gennemstrømmes
og oversvømmes af din kærlighed og herlighed.
Der er mere end nok til os alle af kærlighed; og brød og
vin,
så vi alle mættes for tid og evighed.
Må vore øjne se din herligheds og kærligheds rigdom,
så hjertet vokser i brystet, og vi med glæde og retfærdigt
deler dine vidunderlige gaver med hinanden,
giver hinanden plads ved livets bord,
og det bliver til glæde og liv for alle.
Amen.

Fra "Bøn for livet". Unitas 2005.

HER FINDER DU KIRKENS KORSHÆR:

HOVEDKONTORET:

Nikolaj Plads 15, 1067 København K
Åbningstid: Kl. 8-16, fredag 9-13. Tlf. 3312 1600
Bankgiro: 9541-5 40 14 29. Telefax: 3312 2036
kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
www.kirkenskorshaer.dk

Korshærchef: Helle Christiansen, tlf. 2992 2050,
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Udviklingschef: Jesper Rønn-Simonsen, Tlf. 3312 1600,
jrsmimonsen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Administrationschef: Lene Andreasen,
lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Organisationskonsulent: Michael Wulff,
tlf. 2247 0520, michaelwulff@kirkenskorshaer.dk
Kampagneleder: Heiner Lützen Ank, tlf. 2078 4257,
heiner@kirkenskorshaer.dk
Relationsmedarbejder: Sune Bak Wessel,
tlf. 3312 1600, sune@kirkenskorshaer.dk
Informationssekretær: Vibeke Lind, tlf. 3616 3655 /
4038 1051, vibeke@kirkenskorshaer.dk
Redaktør: Poul Struve Nielsen, Journalist DJ,
tlf. 4162 5552, poulstruve@kirkenskorshaer.dk
Formand for landsstyrelsen:
Stig Andreas Munch, Houvej 32, Lohals,
5953 Tranekær, tlf. 6255 1264

LANDSSEKRETÆRER

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer): Heiner Lützen
Ank, tlf. 2078 4257, heiner@kirkenskorshaer.dk
SYD (sydlige Jylland og Fyn): Sara Nørholm (vikar),
Albanivej 15, 5792 Årslev, tlf. 6130 6896,
saranoerholm@sol.dk
NORD (Midt- og Nordjylland): Dorte Tranberg-Krab,
Rodsokovvej 4, 8543 Hørnslet, tlf. 2547 0029

GENBRUGSKONSULENTER

NORD (nordlige Jylland)

Peter Høyer Hansen, Spørringvej 30,
Mejlby, 8530 Hjortshøj, tlf. 2292 5999,
Peter.h@kirkenskorshaer.dk

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer)

Ove Elboth, Hornebyvej 10A,
3100 Hornbæk, tlf. 2326 0259,
elboth@post.tele.dk

SYD (sydlige Jylland og Fyn)

Bodil Bertelsen, Genforeningsvej 14, Døstrup,
6780 Skærbæk, tlf. 5099 8939,
bodil@kirkenskorshaer.dk

KORTSALGET

Hovedkontoret, tlf. 33 12 16 00

ARRESTHUSTJENESTEN

Øst for Storebælt: Stig Koføed, Sverigesvej 31,
4293 Dianalund, tlf. 2020 5237
Fyn og Jylland syd: Ove Lauritsen, Marselis Boulevard
16, 1. tv., 8000 Århus C, tlf. 8619 1847
Jylland nord og midt: Johannes Holst Hansen,
Børghlumvej 74, Tjørring, 7400 Herning, tlf. 9726 7414

KORSHÆRSPRÆSTER

Helsingør: Jørgen Ingberg Henriksen, Stjernegade 16
G, 3000 Helsingør, tlf. 4920 3550, jih@km.dk
Holstebro: Søren Nielsen, Rudesvej 15,
7500 Holstebro, tlf. 9742 8142
Horsens: Jakob Hjørnholm, St. Bickersvej 79, 1.,
8210 Aahus V, tlf. 2484 3426, jahj@km.dk
København: Olav Poulsen, Vendersgade 10, 1363
København K,
tlf. 3393 6674
Birgitte Jeppesen, Valdemarsgade 27,
1665 København E, tlf. 2615 8326
Odense: Peder Thyssen, Allegade 55, 5000 Odense C,
tlf. 6612 4423
Randers: Lone Nyeng, Haldvej 8A, Hald, 8983 Gjerlev,
tlf. 8647 4342
Silkeborg: Annette Kortegaard, Drosselvej 17,
8600 Silkeborg, tlf. 8682 0792
anette_kortegaard@mail.tele.dk
Slagelse og Korsør: Christina Helene Christensen,
tlf. 6160 4421, chhs@km.dk
Sønderborg: Annette Birk-Sørensen, Kegnæsvej 5,
6470 Sydals, tlf. 4047 3202, abi@km.dk
Vejle-Kolding-Fredericia: Inge Pilegaard Thomsen,
Niels Skovsvej 28, 7100 Vejle, tlf. 7585 8007
Viborg: Kirsten Greve, Vinkel Præstegård, Vinkel,
8800 Viborg, tlf. 8663 9216

Aalborg: Lena Bentsen, Julivej 30, 9720 Klarup,
tlf. 9832 6575
Århus: Jørgen Lasgaard, Marselisvej 9, 8000 Århus C,
tlf. 8611 3339

BYARBEJDET

9700 Brønderslev

Værestedet Fristedet, Nørregade 6 A, tlf. 9880 1168.
Helle Toftgård Nielsen, Fristedet@korshaeren.dk

6700 Esbjerg

Varmestuen, Exnersgade 39, tlf. 7513 9618.
Lars Lindinger, kk.esbjerg@esenet.dk

7000 Fredericia:

Varmestuen, Danmarksvej 79, tlf. 7593 3900.
Inge Pilegaard Thomsen, lpt@km.dk

3000 Helsingør

Herberg og Varmestue, Stubbedamsvej 10,
tlf. 4920 1082.
Anette Lauritsen, kk helsingor@post.tele.dk
Nicolaigården: Rosenkildevej 33, tlf. 4921 9328

7400 Herning

Fruehøjvej 33, tlf. 9722 1636.
Verner Madsen, herning@kirkenskorshaer.dk
Værestedet Lyngblomsten, Lyngens Kvarter 236,
Gullestrup, tlf. 9721 5424.
Hanne Ottow, lyngblomsten@kirkenskorshaer.dk

4300 Holbæk

Varmestuen Klostercafeen, Klosterstræde 5,
tlf. 5943 9090. Karen Skydsgaard

8700 Horsens

Varmestuen, Fugholm 6, tlf. 7561 4401.
Pia Bjørnhart, horsens.kk@stofanet.dk

7500 Holstebro:

Varmestuen, Nygade 14, tlf. 9741 0252.
Linda Hatfeldt, holstebro@kirkenskorshaer.dk

4220 Korsør:

Havnegade 13, tlf. 5837 0495, giro 5 84 55 48.
Søren Bruun Christensen, kk.korsoer@yahoo.dk

København:

Christianshavn: Torvegade 53, 1400 København K,
tlf. 3257 7144. Ingrid Flye
Varmestuen Fedtekælderen: Overgaden oven Vandet
6A, 1415 København K, tlf. 3254 5608. Sharon Parker
Nørrebro: Varmestuen, Stengade 40, 2200 Køben-
havn N, tlf. 35367845. Annemette Nyfos
Dagvarmestue: Tlf. 35367845. Alice Petersen
Natcafeen: Tlf. 4028 5084. Hanne Merete Pedersen
Vesterbro: Varmestuen, Istedgade 100,
1650 København V, tlf. 3331 3918. Ingrid Nielsen
Sct. Nicolai Tjenesten: 1067 København K
Giro 6 51 70 99. Tlf. 3312 1400. Pastor Olav Poulsen,
sctnicolai-tjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenesten: Mariakirken, Istedgade 20,
1650 København V. Giro 5 25 96 14. Tlf. 3324 5050
Korshærspræst Birgitte Jeppesen, bj@km.dk
Ole Andersen, mariatjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenestens og Diakonissestiftelsens Nødherberg
for kvinder: Valdemarsgade 89, 1665 København V.
Tlf. 3321 7524. Mariann Ditlevsen
Kirkens Korshærs Sociale Hjælpearbejde, Drejervej 6,
2400 København NV. Giro 7 03 05 17. Fax 3581 8501.
Tlf. 3581 2880. Inger Marie Warncke,
kksocarb@post 12. tele.dk
Kirkens Korshærs Herberg: Hillerødgade 62-64,
2200 København N. Tlf. 3834 8125
Bjørn Bendorff, bb@kkherberg.dk
KKU – Kirkens Korshærs Udviklings- og Behandlings-
center: Bremerholm 18, 1069 København K.
Tlf. 3336 6510. Michael Nagel, kkuc@kkuc.dk
Bofællesskaber på Frederiksberg: Godthåbsvej 79B,
2000 Frederiksberg. Tlf. 3811 7702
Mariendalsvej 22, 2000 Frederiksberg. Tlf. 3888 0260
Korsly: Bernstorfflund Allé 70, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 3963 3604

6430 Nordborg:

Café 93. Tlf. 7445 2046.

5000 Odense:

Nørregade 48, tlf. 6612 9242, fax 6312 9336,
Kaj Skjølstrup, kkodense@gmail.com
Varmestuen: Pantheonsgade 6,
Tlf. 6612 9153 / 2810 3196. Heinz Wolf
Natvarmestue: Pantheonsgade 6,1, tlf. 6590 6320 /
priv. 2082 5233. Erik Skov Larsen
Herberget: Benediktsgade 23, tlf. 6375 0550,
fax 6312 3479. John Skovhus Nielsen,
herberg@odense.dk

8900 Randers:

Byarbejdet: Vestertorv 16, tlf. 8642 0380,
fax 8643 8005, giro 5 41 16 10. Karen Kviessgaard
Rytterknægten: Marienborgvej 28, 8930 Randers NØ,
tlf. 8641 0878. Jens Aage Andersen
Hjørnестenen: Kirkens Korshærs institutionstilbud,
Søren Møllersgade 5b, tlf. 8915 7310, fax 8641 7171.
Solveig Steen Schultz, solveig.steen.schultz@randers.dk
Være- og aktivitetssted: Slotsgården 5, tlf. 8641 5055.
Kaj Laustsen

4100 Ringsted:

Kirkens Korshær, Sct. Bendtsvej 10,
tlf. 5761 3144 / 2556 6567. Michael Grøtta Raasig,
ringsted@kirkenskorshaer.dk

4000 Roskilde:

Kafe Klaus: St. Højbrøndsstræde 4, tlf. 46355013.
Gitte Dueholm, roskilde.kirkenskorshaer@gmail.com

8600 Silkeborg:

Varmestuen, Lille Søgade 10,
tlf. 8682 0991/8681 6325.
Jens Anders Brogaard, kk.silkeborg@mail.dk

4200 Slagelse:

Løvegade 10, tlf. 5853 4711.
Minna Justesen, kk.slagelse@yahoo.dk
Varmestuen: Herrestræde 26, tlf. 5853 4709

5700 Svendborg:

Hjørnестuen, Ørkildsgade 27, tlf. 6222 9128.
Vibeke Bjørk

6400 Sønderborg:

Vølundsgade 8, tlf. 7443 6102.
Viggo Sørensen, kk@kksonderborg.dk

7100 Vejle:

Flegmade 10-12, 7100 Vejle, tlf. 7582 7866.
Jens Lundsgaard, mail@kkvejle.dk
Genbrugscenret og Centercafeen: Tlf. 7582 7140,
genbrugscenret@kkvejle.dk
Caféen: Tlf. 7582 7866.
Tove Hertz Mikkelsen, cafeen@kkvejle.dk
Tlf. 40935829. Bettina Bøgelund: Tlf. 40939121,
kvisten@kkvejle.dk
Værestedet, Grønnedalen 18B, tlf. 7572 1721.
Merete Nielsen

8800 Viborg:

Varmestuen, Sct. Leonis Gade 8, tlf. 8662 5292.
Mads Bæk, www.kkviborg.dk

9000 Aalborg:

Korsgade 44, tlf. 9812 9454, giro 1 01 63 93.
Herberget: Forchammersvej 13, tlf. 9813 1854.
Poul Jensen
Varmestuen: Østerbro 20, tlf. 9813 9437.
Eva Lillelund
Varmestue i Nørresundby: Østerbrogade 56, 9400
Nørresundby, tlf. 9818 9437
Poul Martin Michno, norresundby@kirkenskorshaer.dk
Natvarmestuen: Korsgade 44, tlf. 9813 2011. Ida Morell
Skurbyen: Stenosvej 8, tlf. 9812 1303 /
priv. 9829 4025. Finn Christiansen
Frivillig social aktivitet: Lille Kongensgade 10,
tlf. 2933 8037. Jonas Jacobsen
Gårdprojektet: Nørkærvej 75, 9270 Klarup,
tlf. 9831 7454. Annemette Andersen

8000 Århus:

Nørre Allé 25, postboks 5026, giro 5 01 15 58,
tlf. 8612 5666 / priv. 8637 3213
Richard M. Pedersen, Annelise R. Lassen
Varmestuen: Mejlgade 36, tlf. 8612 6307.
Birgitte Thorup
Aktivering og genbrug: Ingrid Kristensen,
tlf. 8620 6424
Fællesgården: Lergravvej 11, 8380 Trige, tlf. 8742 0196
Kirkens Korshærs Herberg Tre Ege: Årslev Møllevej 15,
8220 Brabrand, tlf. 8747 7050.
Bodil Larsen, blr@fa.aarhus.dk

Slusen: Dr. Sells Vej 19, 4293 Dianalund,

tlf. 5828 6860. Ebbe Fosgerau

Købere af modetøj støtter genbrugssalg

Kirkens Korshær fik 50 kasser tøj fra Dansk Fashion Outlet

I begyndelsen af marts solgte mere end 100 danske modehuse og specialbutikker ud af deres overproduktion, restpartier og kollektionsprøver i Øksnehallen i København. I invitationen til begivenheden opfordrede Dansk Fashion Outlet kunderne til at medbringe tøj og donere det til Kirkens Korshær.

Det tøj, som kunderne medbragte og afleverede i beholderne, bliver solgt i Kirkens

Korshærs genbrugsbutikker. Ved at medbringe brugt tøj til Kirkens Korshær støttede modekøberne således det sociale hjælpearbejde blandt hjemløse, ensomme, psykisk syge, misbrugere og andre, som Kirkens Korshær hjælper.

Dansk Fashion Outlet fandt sted netop i begyndelsen af marts, fordi de store europæiske modemesser, herunder den hjemlige modeuge i København, netop var overstået.

FOTO: POLU STRUVENIELSEN

Frivillige fra Kirkens Korshærs genbrugscenter i Holbæk hentede de 50 kasser tøj.

Støt gennem velgørenhedspanelet

Kirkens Korshærs samarbejde med Velgørenhedspanelet er nu i fuld gang. Men korshæren kan stadig godt bruge flere støtter – også ad den vej. Velgørenhedspanelet formidler forbrugerundersøgelser. Når du deltager i en undersøgelse gennem Velgørenhedspanelet, betales der mellem fem og 25 kroner for din hjælp.

Det beløb kan du direkte – og ubeskåret – sende videre til Kirkens Korshær. Det er helt enkelt. Så for at støtte os: Tilmeld dig Velgørenhedspanelet via Kirkens Korshærs hjemmeside.

Velgørenhedspanelets opgave består helt kort beskrevet i at få mennesker til at deltage i forbrugerundersøgelser på nettet. Betalingen for ulejligheden sendes så ubeskåret til en velgørende organisation efter eget valg. Husk at vælge Kirkens Korshær.

Hvis du synes om ideen, kan du anbefale andre også at melde sig til Velgørenhedspanelet via det link, der er her på Kirkens Korshærs hjemmeside.

Afsender:
Kirkens Korshær
Nikolaj Plads 15
1067 København K.